

Prawa pracownicze w Niemczech

(w języku polskim)

Jako obcokrajowcy jesteśmy szczególnie narażeni na nadużycia ze strony pracodawców ze względu na brak znajomości naszych praw pracowniczych w Niemczech. Pracodawcy wykorzystują tę sytuację. Ta ulotka ma na celu próbę zmiany tego stanu rzeczy. Prawa, które tu wymieniamy, stanowią jedynie pełne minimum. Jeśli chcesz uzyskać więcej, musisz podjąć walkę. Do tego służą związki zawodowe, takie jak FAU. FAU to skrót od Wolnego Związku Pracowników. Zajmujemy się konkretną walką o poprawę warunków pracowniczych.

W FAU decydują członkowie. Nie ma kierownictwa ani opłacanych urzędników, którzy mówią Ci co masz robić. Zachęcamy wszystkich członków do aktywnego uczestnictwa, tak by mogli gromadzić doświadczenie i wiedzę potrzebną do sformułowania i realizacji ich żądań. Przyłączając się do FAU, skorzystasz z naszych obszernych zasobów wiedzy na temat spraw pracowniczych.

W razie podejmowania działań na rzecz pracowników, żądania określają sami zainteresowani. Ze względu na naszą oddolną strukturę jesteśmy w stanie dostosować się do szczególnych sytuacji. Opieramy się na solidarności i zdolności do szybkiej mobilizacji. Nasi członkowie wspierają nas w sposób bezpośredni, a nasze działania cechuje wysoka skuteczność.

Organizujemy się na poziomie lokalnym, współdziałamy na zasadach federalizmu w skali kraju i na poziomie międzynarodowym. FAU działa jako federacja na terenie całych Niemiec. W poszczególnych miastach działają sekcje organizacji. Stanowimy część Międzynarodowego Stowarzyszenia Pracowników i stale współpracujemy wspierając walkę tej organizacji, jednocześnie otrzymując pomoc zwrotną.

Jeśli chcesz do nas dołączyć, przyjdź na spotkanie FAU (spotkania odbywają się w jęz. angielskim). Wyślij e-maila, by dowiedzieć się, kiedy odbędzie się nasze następne spotkanie.

1. Zwolnienie

Zgodnie z Ustawą o zwolnieniach, zwolnienie z pracy z powodu niewłaściwego zachowania w pracy musi być poprzedzone ostrzeżeniami wzywającymi do zaprzestania niewłaściwych zachowań. Jedynie bardzo poważne przypadki naruszeń mogą stanowić przyczynę zwolnienia bez ostrzeżenia. Ustawa chroni co prawda przed niesprawiedliwym zwolnieniem, ale dotyczy jedynie miejsc pracy, które zatrudniają 10 lub więcej osób i jedynie po 6 miesiącach od rozpoczęcia pracy. Niezależnie od wielkości miejsca pracy, pracownik ma prawo do dwutygodniowego okresu wypowiedzenia w trakcie pierwszych 6 miesięcy pracy. Po tym czasie okres wypowiedzenia wydłuża się do 4 tygodni lub więcej, zależnie od stażu pracy. Zwolnienie z pracy musi nastąpić na piśmie i nie może być oparte na dyskryminacji.

2. Brak wypłaty wynagrodzenia

Gdy wypłata wynagrodzenia spóźnia się dłuższy czas, pracownik ma prawo zaprzestać wykonywania pracy aż do momentu zapłaty, po tym jak przekaże pracodawcy ostrzeżenie o zamiarze przerwania pracy. Pracodawca musi w takim przypadku zapłacić wynagrodzenie również za czas, w którym pracownik nie pracował.

3. Ubezpieczenie zdrowotne i renta

Pracodawcy muszą płacić około połowę wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne i składek rentowych.

4. Pensja minimalna

W Niemczech nie obowiązuje ustawowa pensja minimalna, jednak minimalne wynagrodzenie w niektórych branżach (np. w budownictwie i agencjach pracy tymczasowej) zostało ustalone w wyniku porozumień zbiorowych. Porozumienia zbiorowe funkcjonują w większości branż i zawodów. Jeśli zarabiasz mniej niż 2/3 minimalnych zarobków gwarantowanych przez odpowiednie porozumienie zbiorowe, pensja jest uznawana za niegodną i możesz wystąpić do sądu o jej podwyższenie.

5. Przerwy w pracy

Po przepracowaniu 6 godzin, masz prawo do 30 minutowej przerwy lub dwóch przerw po 15 minut. Miejsca pracy zatrudniające powyżej 10 osób muszą mieć wydzielony pokój na przerwy.

6. Nadgodziny i nocne zmiany

Nie musisz pracować w nadgodzinach, jeśli w umowie nie ustanowiono takich warunków. Dzień pracy nie powinien przekraczać 8 godzin, nie licząc przerw. Pracodawca może tymczasowo wymagać pracy do 10 godzin, ale przeciętny dzień pracy musi się ograniczać do 8 godzin. Jeśli pracujesz podczas nocnych zmian, masz prawo do dodatkowego płatnego urlopu lub do dodatku do pensji.

7. Samozatrudnienie

Osoby pracujące na samozatrudnieniu otrzymują wynagrodzenie do miesiąca po wystawieniu faktury. Większość praw wymienionych powyżej nie ma do nich zastosowania. Jednak jeśli się pracuje na warunkach samozatrudnienia a szef kieruje sposobem wykonywania pracy i pracownik funkcjonuje w ramach cyklu pracy typowego dla pracodawcy, mamy do czynienia z fikcyjnym

samozatrudnieniem. W takim przypadku korzystasz z takich samych praw, co zwykły pracownik. Jednak udowodnienie tego przed sądem może być trudne.

8. Zwolnienie chorobowe

Jeśli chorujesz i nie możesz pracować, pracodawca powinien zapłacić pełne wynagrodzenie przez okres aż do 6 tygodni. Po tym okresie ubezpieczyciel zaczyna płacić część wynagrodzenia. Jednak wymaga to przepracowania przynajmniej 4 tygodni w danym miejscu pracy i natychmiastowego poinformowania szefa, że nie możesz pracować oraz ile szacunkowo potrwa choroba.

9. Odpoczynek

Pracownicy mają prawo do 4 tygodni płatnego urlopu rocznie. Pomiędzy zmianami musi być przynajmniej 11 godzin przerwy. Niedziele i święta są dniami wolnymi od pracy, jednak istnieje długa lista zawodów, w których nie obowiązują te zasady (np. w branży hotelarskiej czy gastronomicznej).

10. Urlop rodzicielski

Kobiety właściwie nie mogą zostać zwolnione od czasu rozpoczęcia ciąży, aż do 4 tygodni po urodzeniu dziecka. Podczas 6 ostatnich tygodni ciąży można wziąć płatny urlop, a po urodzeniu trzeba wziąć płatny urlop trwający 8 tygodni. Oboje rodziców może w sumie wziąć 14 tygodni urlopu rodzicielskiego po narodzinach dziecka. W tym czasie otrzymują wsparcie finansowe i nie mogą zostać zwolnieni.

Ta lista jest bardzo ogólna. Są tysiące szczegółów i wyjątków. Jeśli ktoś odmawia Ci tych praw, najlepiej zwrócić się o poradę. Oferujemy darmowe porady prawne na tematy społeczne i pracownicze w piątki, od godziny 17:00 do 18:00 w naszym biurze.

Wolny Związek Pracowników (Freie Arbeiterinnen- und Arbeiter Union - FAU)

Lottumstraße 11, 10119 Berlin
(U2 Rosa-Luxemburg-Platz/U8 Rosenthaler-Platz)

tel: +49 (0) 30 287 008 04

fax: +49 (0) 30 287 008 13

email: faub@fau.org

www: www.fau.org

*Ulotka przetłumaczona przez polską sekcję Międzynarodowego
Stowarzyszenia Pracowników, Związek Syndykalistów Polski*